

حسن معینی نسب، ۱۴۰۳

مطالعه تطبیقی قواعد عام مسئولیت مدنی در حقوق ایران و حقوق انگلستان با نگاهی به قوانین فقهی

در حقوق انگلستان، قواعد عام مسئولیت مدنی تحت عنوان: مسئولیت ناشی از بیاحتیاطی، عمد و مسئولیت بدون تقصیر مطرح می‌شوند که بی احتیاطی و مسئولیت ناشی از آن مهمترین آن به شمار می‌رود. مسئولیت مدنی در حقوق ایران شامل: مسئولیت مبتنی بر تقصیر و بدون تقصیر میباشد که قاعده تسبیب و اتالف به ترتیب عنصر اصلی مسئولیت مبتنی بر تقصیر و بدون تقصیر میباشد. ولیکن در فقه امامیه مسئولیت مبتنی بر تقصیر و بدون تقصیر به صورت واحد مطرح بوده و برخلاف حقوق ایران، قاعده اتلاف و تسبیب مستقل از هم نیستند. ولیکن تسبیب، رکن اصلی مسئولیت نبوده و صرف تحقق ضرر بدون عامل زیان ضمان ایجاد نمی‌کند. در نهایت، علیرغم تفاوت‌های ظاهری، قواعد کلی مسئولیت مدنی در این سه نظام؛ قابلیت انطباق داشته و دارای یک هدف مشترک: «اجرای عدالت و جبران کامل ضرر نارو» می‌باشند. ساختار و شمایل کلی قواعد مسئولیت مدنی در حقوق انگلیس و اصول کامن الو، ایران و فقه امامیه گرچه در مواردی با هم متفاوت هستند. در حقوق انگلیس برخلاف نظام حقوقی کشور ایران و فقه امامیه، عمد و بی احتیاطی دو موجب مستقل برای دعاوی مسئولیت مدنی به حساب می‌آیند. این تحقیق با هدف بررسی قواعد کلی مسئولیت مدنی و تحلیل و بررسی تطبیقی آن در حقوق ایران و انگلستان و فقه امامیه با روش تحلیلی، توصیفی صورت گرفته است.

کلید واژه‌ها: قواعد عام مسئولیت مدنی، مسئولیت ناشی از تقصیر مسئولیت بدون تقصیر و بی احتیاطی
کلیدواژه‌ها: قواعد عام مسئولیت مدنی، مسئولیت ناشی از تقصیر مسئولیت بدون تقصیر و بی احتیاطی

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۱۲۹۴۰۷۹۳۶۳۴۹۷۰۷۰۲۲۱۶۲۹۰۱۴۸۲

تاریخ دفاع: ۱۴۰۳/۱۱/۰۶

رشته‌ی تحصیلی:

دانشکده:

استاد راهنما: دکتر سمیرا سادات دولت آبادی

Thesis:

A comparative study of the general rules of civil liability in Iranian law and English law with a view to jurisprudence

In English law, the general rules of civil liability are presented under the title: liability due

to carelessness, intentionality and liability without fault, where carelessness and liability resulting from it are considered the most important. Civil liability in Iranian law includes: fault-based and no-fault liability, where the rule of attribution and loss is the main element of fault-based and no-fault liability, respectively. However, in Imamiyyah jurisprudence, responsibility based on fault and no fault is considered as a unit, and contrary to Iranian law, the rule of loss and attribution are not independent of each other. However, attribution is not the main pillar of responsibility and the mere realization of loss without the cause of loss does not create a guarantee. Finally, despite the apparent differences, the general rules of civil liability in these three systems; They have the ability to adapt and have a common goal: "executing justice and fully compensating the unjust loss". Although the structure and general image of the rules of civil liability in Western law, including England and the common principles of Iran and Imami jurisprudence, are different from each other in some cases. are considered independent for civil liability claims. This research aims to examine the general rules of civil liability and analyze and compare it in the laws of Iran and England and Imami jurisprudence with analytical and descriptive methods.

Keywords: general rules of civil liability, liability due to fault, liability without fault, negligence